

УДК 378(09)(477.4/7)

Н. А. Сейко,
доктор педагогічних наук, професор
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)
sejkona.zdu@gmail.com
ORCID: 0000-0002-6197-9553

ФОРМУВАННЯ ПРАКТИКО ОРІЄНТОВАНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ "СОЦІАЛЬНИЙ ФАНДРАЙЗИНГ"

У статті з'ясовано мету і завдання курсу "Соціальний фандрайзинг" у зв'язку з необхідністю формування комплексу практико орієнтованих умінь майбутніх соціальних педагогів, що можуть бути розвинені у процесі вирішення низки практичних завдань \ задач під час вивчення означеного курсу. Визначено провідні практико орієнтовані вміння соціального педагога ЗНЗ та їх зв'язок з розв'язанням практичних завдань у процесі вивчення соціального фандрайзингу. Наведено приклади практико орієнтованих завдань з соціального фандрайзингу з досвіду викладання цієї навчальної дисципліни у ВНЗ.

Ключові слова: соціальний фандрайзинг, соціальний педагог, практико орієнтовані вміння.

Постановка проблеми. Підготовка соціальних педагогів в умовах ВНЗ передбачає формування у них системи професійних знань, умінь, навичок та особистісних якостей, що відповідають освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійній програмі фахівця, покликаного працювати в сфері соціалізації особистості дитини в межах освітніх соціальних інститутів та інституцій.

Питання формування практико орієнтованих умінь соціальних педагогів розглядаються в наукових працях О. Безпалько [1], Р. Вайноли [2], А. Капської [3], Ф. Мустаєвої [4], В. Поліщук [5], П. Шептенка [6] та інших вітчизняних і зарубіжних науковців. Водночас зазначимо, що поза увагою науковців почасти залишаються проблеми практичної орієнтованості значної частини навчальних дисциплін, особливо тих, які обираються самими студентами, тобто дисциплін за вибором, до яких відноситься і "Соціальний фандрайзинг".

Мета статті полягає у встановленні можливостей формування практико орієнтованих умінь майбутніх соціальних педагогів під час вивчення курсу "Соціальний фандрайзинг" в умовах ВНЗ.

Виклад основного тексту. Соціальний фандрайзинг як діяльнісний феномен і як навчальна дисципліна має свою специфіку, що визначається станом розвитку соціальної відповідальності у суспільстві, рівнем розвитку соціальних еліт та їх прагнення до благодійної підтримки окремих груп дітей, що потребують соціального захисту й опіки. Начала соціального фандрайзингу закладалися в Україні ще у XVIII-XIX століттях, коли складалася система доброчинності на користь найбільш незахищених груп дітей і сімей, які не могли забезпечити дітям достатній рівень освіти внаслідок певних соціально-деструктивних чинників.

Кризові явища в системі освіти України та необхідність її постійного реформування є свідченням глибокої суперечності між змінними умовами соціального середовища та освітньою системою країни, її цільовими установками, змістом та технологіями навчання. До найважливіших чинників, що спричинили кризові явища у сучасній системі освіти і потребують втручання фандрайзера, ми відносимо:

- зростаючий попит на якість освіти на будь-якому рівні;
- нові вимоги до суб'єктів освітнього процесу;
- консерватизм соціального інституту освіти порівняно з іншими соціальними інститутами держави;
- недостатній рівень адаптованості системи освіти до постійно змінних соціальних запитів;
- необхідність формування соціально відповідального професійного мислення випускників ЗОШ та ВНЗ та їх активності й самодіяльності в здобутті знань та майбутній професійній сфері.

Соціальний фандрайзинг є, на нашу думку, соціально-педагогічною інновацією; так само інноваційною з боку соціального педагога є фандрайзингова діяльність в умовах загальноосвітнього навчального закладу, тісно пов'язана із зовнішньою соціальною ситуацією та наявністю соціально незахищених груп дітей у школі. Інновація – це процес введення нових перетворень у різноманітні сфери людської діяльності. Результатом таких нововведень є новації. Новації – необхідне й неминуче соціокультурне явище в освіті, вони є свідченням поступального еволюційного (або ж революційного) розвитку системи освіти на будь-якому етапі. У ході введення інновацій виникає, як правило, три групи суперечностей:

- 1) головна і об'єктивна діалектична суперечність між новим і старим;
- 2) суперечності, пов'язані з глибиною інноваційних процесів (наприклад: вдосконалення традиційної системи навчання чи докорінні зміни у науково-методичних підходах до змісту та форм навчального процесу);
- 3) суперечності, пов'язані з перебудовними процесами у свідомості суб'єктів освітнього процесу в сучасній школі, що впливає на зміну ціннісно-орієнтаційних позицій та мотиваційних установок [7: 400–401].

Серед глобальних новацій, що викликають необхідність створення системи соціально-педагогічних інновацій, на першому місці знаходиться перехід всієї соціальної системи української держави на ринкові стосунки, що змінює соціальні ролі учасників освітнього процесу: викладач стає технологом-інноватором, а студент – замовником і споживачем освітніх послуг; учень так само виступає як замовник на певний рівень освітніх послуг; місцеве співтовариство виступає замовником регіональної специфіки змісту та рівня освітньої підготовки випускників. При цьому всі суб'єкти такої взаємодії залишаються рівноправними суб'єктами загального процесу навчання і виховання дітей та молоді. Якщо соціально-педагогічні інновації не реалізуються у системі освіти, то на перше місце виходять суто технічні й організаційні процеси реформування, які не дають можливості змінювати сутність соціального інституту освіти і його взаємозалежність від інших соціальних інститутів.

Наслідком цієї глобальної новації – введення ринкових відносин у системі освіти – стала й інша, яка полягає у необхідності діяти в соціально невизначених умовах, коли неможливо оцінити результативність сьогоденної системи освіти, її нагальні проблеми й перспективи, які будуть реалізуватися лише згодом. Наукова розробка соціально-педагогічних інновацій, орієнтованих на майбутнє (що має прораховані соціокультурні й соціально-економічні характеристики) стає інструментом достовірності діяльності навчального закладу в нинішніх умовах. Однією з таких соціально-педагогічних інновацій у сучасній системі освіти є соціальний фандрайзинг [7: 401].

Фандрайзинг – калька з англійської, що дослівно означає "знаходження засобів" (fund – кошти, засоби, фінансування; raise – збір, віднайдення). Становлення фандрайзингу як виду професійної діяльності пов'язане з розвитком третього сектора і зростанням кількості неприбуткових організацій, які реалізують неприбуткові знову-таки проекти [8]. Фандрайзинг може бути внутрішнім і зовнішнім; внутрішній фандрайзинг здійснюють самі члени організації (загальноосвітнього навчального закладу, наприклад); для здійснення ж зовнішнього фандрайзингу запрошують спеціаліста-консультанта чи експерта.

Серед найбільш розповсюджених суб'єктів у площині реалізації фандрайзингу – міжнародні і вітчизняні добродійні фундації й донорські організації. Їх на сьогодні класифікують таким чином: асоційовані (корпоративні) добродійні фундації, які створюються певною комерційною структурою (банком, технологічною чи виробничою корпорацією тощо); державні (або міждержавні) добродійні фонди, що створюються і фінансуються урядом певної країни (країн); незалежні (приватні) фундації, що створюються приватною особою чи групою осіб (найчастіше, пов'язаних родинними зв'язками).

Фандрайзинг – сучасна галузь наукового знання і практичної діяльності, яка стала розвиватися в Україні на початку ХХ століття. Його тлумачать як комплекс методів і процедур знаходження ресурсів для реалізації соціально значущих проектів. Як галузь наукового знання, фандрайзинг має міждисциплінарний статус і розвивається на стику психології і менеджменту освіти. У процесі вивчення соціального фандрайзингу як навчальної дисципліни студент повинен:

1) *знати*: історичні засади фандрайзингової діяльності; основи соціальної політики держави на загальному та локальному соціальному рівні; зміст та специфіку діяльності державних та недержавних організацій у сфері соціального захисту; закономірності соціалізації особистості та можливості сприяння соціалізації за допомогою благодійності; способи соціально-педагогічної діагностики та розв'язання соціально-педагогічних ситуацій методами фандрайзингу; сучасний стан та тенденції фандрайзингової діяльності в Україні та за кордоном;

2) *вміти*: застосовувати набуті теоретичні знання в професійній діяльності; інтерпретувати отриману інформацію в соціально-педагогічному контексті; створювати нормативні документи фандрайзингової діяльності соціального педагога; визначати найбільш важливі завдання соціально-педагогічної діяльності в контексті фандрайзингу; структурувати отриману інформацію та використовувати її для організації фандрайзингової діяльності; конструктивно оцінювати й самооцінювати власні особистісні якості та професійні вміння, а також професійні вміння інших студентів відповідно до кваліфікаційних вимог; розробляти проекти та програми соціальної опіки і профілактики відхилень; організувати взаємодію суб'єктів благодійної діяльності; конструювати і використовувати на практиці діагностичні методи; організувати діагностику соціальної проблеми для подальшої фандрайзингової діяльності; визначати ресурс і організаційні можливості фандрайзингової діяльності в умовах ЗНЗ; планувати реалізацію грантових проектів в умовах ЗНЗ; аналізувати й обговорювати ідеї соціальних проектів для їх реалізації в умовах ЗНЗ; залучати донорів та волонтерів до участі в фандрайзингових проектах;

3) *розвинути у собі якості*: емоційну врівноваженість, творче мислення, послідовність, наполегливість, стриманість, уважність, гуманність, терпимість, емпатійність, відповідальність, патріотизм.

Формування практико-орієнтованих умінь студентів у процесі вивчення соціального фандрайзингу відбувається за допомогою спеціально розробленого комплексу завдань і задач, переважно творчого

характеру, які дають можливість ефективно засвоїти теоретичний курс фандрайзингу і здобути необхідні навички соціального проектування, грантової діяльності, організації благодійності тощо.

Комплекс практико орієнтованих завдань з курсу соціального фандрайзингу формувався нами відповідно до робочої програми навчальної дисципліни, яка вміщує кілька основних тем (загальний обсяг дисципліни – 36 годин, тобто 1 кредит). Тематика соціального фандрайзингу охопила такі питання:

1. **Сутність, принципи та основні завдання фандрайзингу в соціальній сфері:** визначення сутності фандрайзингу, його основних понять; принципи, завдання та напрямки діяльності у сфері фандрайзингу; донори та способи взаємодії з ними; правила успішного фандрайзингу.

2. **Благодійність XIX – початку XX століття як історична основа соціального фандрайзингу:** нормативно-правові засади становлення та розвитку благодійності у XIX – на початку XX століття; сутність та особливості едукативних фондів в Україні на початку XIX століття; благодійна підтримка закладів соціальної опіки дітей в Україні; перспективи використання історичного досвіду добровільної підтримки сфери освіти в сучасних умовах.

3. **Благодійні фонди та гранти. Використання PR-технологій у соціальному фандрайзингу:** визначення та класифікація фондів, основні особливості їх пошуку; сутність поняття "грант" та класифікація грантів; грантодавці та їх особливості; комп'ютерні технології у соціальному фандрайзингу; пошук грантів та PR-технології в сучасному фандрайзингу.

4. **Розробка грантових проектів у соціальній сфері та їх реалізація в діяльності соціального педагога ЗНЗ:** вироблення стратегії соціального фандрайзингу; визначення проблем і потреб грантових проектів у соціальній сфері; формулювання мети та завдань фандрайзингового проекту; логічна схема фандрайзингового проекту, план та оцінка його ефективності; бюджет та результати здійснення проектів у сфері соціального фандрайзингу.

5. **Специфіка фандрайзингової діяльності соціального педагога ЗНЗ:** загальний огляд напрямків професійної діяльності соціального педагога ЗНЗ; фандрайзинг як компонент професійної діяльності соціального педагога ЗНЗ; організація благодійної допомоги соціально незахищеним групам дітей як різновид соціального фандрайзингу; волонтерська діяльність як різновид фандрайзингової діяльності в умовах ЗНЗ.

Означені вище п'ять тем курсу "Соціальний фандрайзинг" визначають перелік ймовірних практико орієнтованих завдань для студентів. Їх практична орієнтованість обумовлена нами і вміщена в таблиці 1.

Таблиця 1.

Зміст практико орієнтованих умінь майбутніх соціальних педагогів відповідно до виконаних завдань і задач курсу "Соціальний фандрайзинг"

№	Зміст завдання \ задачі з курсу "Соціальний фандрайзинг"	Практико орієнтовані вміння майбутнього соціального педагога
1	Сформулюйте нестандартні визначення провідних понять і термінів фандрайзингу (на вибір 3 поняття): бенефіціар, благодійна діяльність, благодійний грант, благодійник, благодійна пожертва, волонтер, грант, донори, заявка, заявник, контрибутор, контрибуція, культивация, меценатська діяльність, некомерційна (неприбуткова) організація, програма, проект, спонсор, філантроп	соціально-творчі вміння – вміння застосовувати набуті теоретичні знання в професійній діяльності; вміння інтерпретувати отриману інформацію в соціально-педагогічному контексті
2	Складіть власний етичний кодекс фандрайзера (5-6 позицій, виходячи з реальної соціальної і фандрайзингової ситуації в Україні). Результати подайте у таблиці	Проектувальні вміння – вміння створювати нормативні документи фандрайзингової діяльності соціального педагога
3	Визначте Ваш особистий рейтинг основних рис, які повинен мати фандрайзингер (від 1 до 10). Результати подайте у таблиці. Поясніть Ваш рейтинг, виходячи з власного бачення діяльності фандрайзингера. Основні особистісні риси, які мають бути притаманні фандрайзингеру: ентузіазм; агресивність; гнучкість; врівноваженість; терпіння; чіткість; оптимізм; власний стиль; талант слухання; патріотизм	Вміння конструктивно оцінювати й самооцінювати власні особистісні якості та професійні вміння, а також професійні вміння інших студентів відповідно до вимог рейтингу
4	Складіть перелік найважливіших, на Вашу думку, можливих донорів для фандрайзингера, який переслідує мету збору коштів для визначеної Вами соціальної мети. Виконане завдання подайте у вигляді таблиці: 1. Мета збору коштів (мета отримання гранту чи благодійної	Конструктивно-проектувальні та організаторські вміння – вміння визначати найбільш важливі завдання соціально-педагогічної діяльності в контексті фандрайзингу; вміння

	пожертви). 2. Історія для отримання благодійної підтримки. 3. Перелік можливих донорів – регіональні, всеукраїнські, зарубіжні, міжнародні, громадські організації, гранти, стипендії, одноразові благодійні внески тощо)	структурувати отриману інформацію та використовувати її для організації фандрайзингової діяльності
5	Оберіть п'ять ефективних, на Вашу думку, ідей для фандрайзингової кампанії. Опишіть означені ідеї обсягом до 300 знаків (2 речення)	Соціально-творчі вміння – вміння формулювати основні ідеї фандрайзингової кампанії; вміння аналізувати перелік ідей та визначати їх ефективність
6	Визначені Вами у попередньому завданні ідеї внесіть до таблиці і охарактеризуйте ці ідеї за поданими в таблиці характеристиками (Чому це є проблемою? Коли з'явилася ця проблема? Кого стосується ця проблема? Як проявляє себе ця проблема?)	Вміння застосовувати отримані знання в практичній діяльності, вміння розробляти проекти та програми соціальної опіки і профілактики відхилень, вміння організувати взаємодію суб'єктів благодійної діяльності
7	Для розробки грантового проекту Вам необхідно провести опитування, яке б дало змогу визначити, наскільки актуальною є Ваша ідея та яким чином можна зібрати ресурси для її реалізації. Складіть опитувальник на п'ять питань для визначеної Вами групи респондентів за схемою: 1) Звернення до респондентів (до 300 знаків); Питання 1 закритого типу; Питання 2 закритого типу; Питання 3 закритого типу; Питання 4 відкритого типу; Питання 5 рейтингового типу.	Вміння конструювати і використовувати на практиці діагностичні методики; вміння організувати діагностику соціальної проблеми для подальшої фандрайзингової діяльності
8	Для підтримки Вашого проекту в громаді Вам необхідно вміти розробляти інформаційні продукти – веб-сторінки, інформаційні буклети, газетні й журнальні статті, блоги тощо. Розробіть флаєр для роздачі під час масового міського свята з метою інформування населення про благодійну акцію, присвячену реалізації ідеї Вашого проекту. Нижче подайте макет такого флаєра	Соціально-творчі вміння – вміння проектувати і конструювати продукти соціально-педагогічної діяльності; вміння організувати спеціальні акції фандрайзингового змісту
9	Для розробки успішного проекту Вам необхідно уявляти реальний стан поінформованості суспільства й місцевої громади про обрану Вами проблему та ідею. З цією метою виконайте такі завдання: 1) З'ясуйте, які Інтернет-сайти прямо стосуються обраної Вами мети фандрайзингового проекту і подайте їх список і назви; 2) Визначте, наскільки активно обговорюється обрана Вами ідея в соціальних мережах і як її оцінюють учасники обговорення. Подайте характеристику цього обговорення; 3) Визначте, які місцеві чи загальноукраїнські засоби масової інформації висвітлюють матеріали, прямо пов'язані з Вашою ідеєю і проблемою. Прокоментуйте 2 статті в ЗМІ, присвячені цій ідеї.	Комунікативні й організаторські вміння; вміння моніторити зовнішню інформацію та добирати тематику фандрайзингових проектів на фінансування міжнародних грантових організацій
10	Викладіть коротку анотацію фандрайзингового проекту за такою структурою: 1) на яку цільову групу орієнтований проект; 2) в чому полягає його суспільна \ регіональна \ місцева \ особистісна значущість; 3) які власні ресурси і досвід Вашої організації або Вас як фандрайзера дадуть можливість успішно реалізувати мету і завдання проекту	Проектувальні й організаторські вміння; вміння визначати ресурс і організаційні можливості фандрайзингової діяльності в умовах ЗНЗ; вміння планувати реалізацію грантових проектів в умовах ЗНЗ
11	Складіть робочий план фандрайзингового проекту, використовуючи основні етапи його реалізації, і викладіть цей план у таблиці за такою схемою: 1. Основні заходи проекту. 2. Час реалізації проекту. 3. Вартість проекту.	Проектувальні і конструктивні вміння: вміння змістово наповнити основні етапи фандрайзингової діяльності; вміння оцінити необхідні ресурси для реалізації фандрайзингових проектів в

		умовах ЗНЗ
12	Спроектуйте бюджет Вашого проекту за основними статтями витрат ресурсів. Внесіть статті видатків у нижче подану таблицю й оцініть їх відповідно до мети, завдань, етапів проекту та планованих заходів під час його реалізації за такою схемою: 1) перелік статей витрат і ресурсів; 2) складові означених статей витрат; 3) орієнтовні кошти, очікувані від донора (гранту)	Проектувально-конструктивні вміння; вміння оцінити вартість фандрайзингового проекту в діяльності соціального педагога ЗНЗ; вміння проектувати ресурси проекту та необхідність залучення учасників на засадах оплати та волонтерської діяльності до виконання проекту
13	Розгляньте соціальні ситуації (з досвіду діяльності соціальних педагогів ЗНЗ) на предмет розробки й можливостей реалізації фандрайзингової кампанії щодо їх вирішення	Соціально-правові, організаторські, комунікативні вміння; вміння аналізувати й обговорювати ідеї соціальних проектів для їх реалізації в умовах ЗНЗ; вміння залучати донорів та волонтерів до участі в фандрайзингових проектах

Висновок. Таким чином, нами з'ясовано, що мета і завдання курсу "Соціальний фандрайзинг" визначають необхідність формування комплексу практико орієнтованих умінь майбутніх соціальних педагогів, що можуть бути розвинені у процесі вирішення низки практичних завдань \ задач під час вивчення означеного курсу. Визначено провідні практико орієнтовані вміння соціального педагога ЗНЗ та їх зв'язок з розв'язанням практичних завдань у процесі вивчення курсу "Соціальний фандрайзинг".

Перспектива подальших досліджень вбачається нами у розробці комплексу практичних завдань для студентів – майбутніх соціальних педагогів – для організації волонтерської діяльності в умовах ЗНЗ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка : схеми, таблиці, коментарі : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Безпалько. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 207 с.
2. Вайнола Р. Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : [монографія] / Р. Х. Вайнола ; за ред. С. О. Сисоєвої ; М-во науки і освіти України ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во ХНРБЦ, 2008. – 460 с.
3. Капська А. Й. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи : модульний курс дистанційного навчання : [навч. посіб.] / А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола ; заг. ред. А. Й. Капської. – К. : ДЦССМ, 2002. – 129 с.
4. Мустаева Ф. А. Социальная педагогика : [учебник для вузов] / Ф. А. Мустаева. – М. : Академический проект, 2008. – 528 с.
5. Поліщук В. А. Теорія і методика підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти : [монографія] / В. А. Поліщук. – Тернопіль : Тернопільський національний педагогічний ун-т ім. В. Гнатюка, 2006. – 424 с.
6. Шептенко П. А. Введение в специальность "Социальный педагог" : [учеб. пособ.] / П. А. Шептенко ; под ред. В. А. Слостенина. – М. : Флинта МПСИ, 2008. – 80 с.
7. Сейко Н. А. Добродійність у сфері освіти України (XIX – початок XX століття) : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.05 – "Соціальна педагогіка" / Наталія Андріївна Сейко. – Житомир, 2008. – 668 с.
8. Азарова Т. В. Теорія та методика корпоративного спонсорства / Т. В. Азарова, Л. К. Абрамов. – Кіровоград : ЦПТІ, 2001. – 98 с.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Bezpal'ko O. V. Sotsial'na pedagogika : skhemy, tablytsi, komentari [Social Pedagogy : the Diagrams, Tables and Comments] : [navch. posib. dlia stud. vyshch. navch. zakl.] / O. V. Bezpal'ko. – K. : Tsentru uchbovoi literatury, 2009. – 207 s.
2. Vainola R. Kh. Osobystisnyi rozvytok maibutniogo sotsial'nogo pedagoga v protsesi profesiinoi pidgotovky [The Future Social Teacher's Personal Development in the Process of the Professional Preparation] : [monografiia] / R. Kh. Vainola ; za red. S. O. Sysoievoi ; M-vo nauky i osvity Ukrainy ; Natsional'nyi pedagogichnyi universytet imeni M. P. Dragomanova. – K. : Vyd-vo KhNRBTs, 2008. – 460 s.
3. Kaps'ka A. Y. Aktual'ni problemy sotsial'no-pedagogichnoi roboty : modul'nyi kurs dystantsiinogo navchannia [Current Problems of the Social-Pedagogical Work : Modular Distance-Learning Course] : [navch. posib.] / A. Y. Kaps'ka, O. V. Bezpal'ko, R. Kh. Vainola ; zag. red. A. Y. Kaps'koi. – K. : DTSSM, 2002. – 129 s.
4. Mustaieva F. A. Sotsyal'naia pedagogika [Social Pedagogy] : [uchebnik dlia vuzov] / F. A. Mustaieva. – M. : Akademicheskii proekt, 2008. – 528 s.
5. Polishchuk V. A. Teoriia i metodyka pidgotovky sotsial'nykh pedagogiv v umovakh nepererвної osvity [Theory and Methodology of the Social Care Teachers under the Conditions of the Lifelong Education] : [monografiia] / V. A. Polishchuk. – Ternopil' : Ternopil's'kyi natsional'nyi pedagogichnyi un-t im. V. Gnatyuka, 2006. – 424 s.

6. Sheptenko P. A. Vvedeniie v spetsyal'nost' "Sotsial'nyi pedagog" [Introduction to the Course a "Social Care Teacher"] : [ucheb. posob.] / P. A. Sheptenko ; pod red. V. A. Slastienina. – M. : Flinta MPSI, 2008. – 80 s.
7. Seiko N. A. Dobrochynnist' u sferi osvity Ukrainy (XIX – pochatok XX stolittia) [Charity in the Sphere of Education of Ukraine (in XIX – the Beginning of the XX c.)] : dys. ... dokt. ped. nauk : 13.00.05 – "Sotsial'na pedagogika" / Nataliia Andriivna Seiko. – Zhytomyr, 2008. – 668 s.
8. Azarova T. V. Teoriya ta metodyka korporatyvnoho sponsorstva [Theories and Principles of Corporate Sponsorship] / T. V. Azarova, L. K. Abramov. – Kirovohrad : TsPTI, 2001. – 98 s.

Сейко Н. А. Формирование практико-ориентированных умений будущих социальных педагогов в процессе изучения курса "Социальный фандрайзинг".

В статье определена цель и задачи курса "Социальный фандрайзинг" в связи с необходимостью формирования комплекса практико-ориентированных умений будущих социальных педагогов, развивающихся в процессе решения ряда практических заданий \ задач во время изучения этого курса. Определены основные практико-ориентированные умения социального педагога школы и их связь с решением практических заданий в процессе изучения социального фандрайзинга. Приведены примеры практико-ориентированных заданий по социальному фандрайзингу из опыта преподавания этой учебной дисциплины в вузе.

Ключевые слова: социальный фандрайзинг, социальный педагог, практико-ориентированные умения.

Seiko N. A. Formation of the Practice-Oriented Skills of the Prospective Social Care Teachers while Studying the Course "Social Fundraising".

The article deals with the purpose and objectives of the course "Social Fundraising" which is necessary to form a complex of practice-oriented skills of the prospective social care teachers, which are developed completing several case studies or tasks while learning this course.

The fundamental practice-oriented skills of the prospective social care teachers and connections with the decision of practical assignments in the process of exploring the social fundraising are analyzed in the article. The author provides vivid examples of practice-oriented assignments for the Social Fundraising by teaching experience of this academic discipline at the university. The main principles of modern fundraising in educational sphere, such as professional character, axiological correspondence, purposefulness, systematicity and information richness are defined. It has been found out that modern fundraising facilitates the opportunity to attract welfare funds and private individuals to educational sphere in such main forms: general support welfare, project or grant welfare, fundamental, corporate, natural, prospective and intermediate welfare. The proposals concerning fundraising development in the system of education (at regulatory, career-oriented, informative and technological, scientific and technical levels) are formulated. The supplement to social care teachers' professional training content for the purpose of training the fundraising activity is formulated.

Key words: social fundraising, a social care teacher, practice-oriented skills.